

طرح طلبه دانش آموزی

طرحی برای تربیت نسل جدید

معرفی و آشنایی با طرح طلبه دانش آموزی
در قالب گفتگو با مولانا اسحاق سپاهی
(مدیر مدرسه دارالقرآن و مجری این طرح)

کاری از واحد فرهنگی مدرسه دارالقرآن سراوان

✽ اشاره:

طرح طلبه دانش‌آموزی طرحی است که در آن طلاب در کنار تحصیل دروس دینی، در مدرسه دولتی نیز تحصیلات خود را ادامه می‌دهند و همزمان در دو بخش تحصیل می‌کنند. مدرسه دارالقرآن سراوان یکی از مدارسی است که قریب به دو دهه این طرح را با موفقیت اجرا نموده است. برای معرفی بیشتر و آشنایی با این طرح گفتگویی را با مولانا اسحاق سپاهی (مدیر مدرسه دارالقرآن) انجام داده‌ایم که در ادامه مطالعه می‌کنید.

✦ طرح طلبه‌دانش‌آموزی را با چه هدفی آغاز کردید؟

مهمترین اهداف ما از اجرای طرح طلبه‌دانش‌آموزی موارد ذیل هستند:

۱- ایجاد زمینه تحصیل همزمان برای طلاب و دانش‌آموزان در مدرسه دینی و دولتی به خصوص برای طلاب روستاهای محروم ۲- ایجاد ارتباط بیشتر بین مدرسه دینی و مدرسه دولتی، حوزه و دانشگاه و علما و فرهنگیان ۳- تربیت و آموزش نسل جدید طلاب که در کنار آموزش و حفظ قرآن کریم و فراگیری علوم دینی در مدرسه دولتی نیز تحصیلات خود را ادامه دهند.

✦ برای اولین بار چه چیزی باعث شد شما طرح طلبه‌دانش‌آموزی را شروع کنید؟

در اولین جلسه تجلیل از حافظان قرآن مدرسه دارالقرآن که در ماه رمضان ۱۳۸۴ ه.ش در مسجد قدس برگزار شد، شیخ الحدیث مولانا محمد یوسف حسین پور (رحمه‌الله) فرمودند: یکبار بنده جهت معالجه به یکی از بیمارستان‌های فوق تخصصی کراچی رفتم، در آنجا مشاهده کردم پزشک فوق تخصص معالجات بیماران، دارای ریش و عمامه و امام مسجد بیمارستان بود؛ با خود گفتم که چقدر زیبنده است که پزشک ما نیز متبع سنت، حافظ قرآن و عالم دین باشد.

بنابر همین توصیه و تشویق شیخ‌الحديث رحمه‌الله مصمم شدیم طرح طلبه‌دانش‌آموزی را با جدیت پیگیری و اجرا کنیم. همچنین طی بازدیدی که از مکاتب قرآنی و مدارس دینی استان هرمزگان و جنوب کشور داشتیم، از تجربیات آنها در اجرای این نوع برنامه‌ها استفاده شد.

❖ اجرای این طرح چقدر برای جامعه و طلاب مفید است؟

در عصر حاضر، جامعه ما به علمای باسواد و آگاه به علوم و فنون جدید و میانه رو نیاز دارد؛ به مهندسين، پزشکان و متخصصين متدين و متعهد که نسبت به دين و شريعت الهی آگاهی کامل داشته باشند و قاری و حافظ قرآن باشند و ما امیدواریم خروجی این طرح این چنین افرادی باشند. ان شاءالله

❖ آیا طلابی که با این طرح تحصیل می‌کنند با طلاب دیگر در برنامه‌های

درسی و تربیتی فرق دارند؟

برنامه درسی طلبه‌دانش‌آموزان و طلاب دیگر یکی است؛ طلاب دائمی و طلبه‌دانش‌آموزان، بعد از ثبت‌نام قاعده‌نورانی، روخوانی قرآن را فرامی‌گیرند؛ پس از آن افراد علاقمند و توانمند به کلاسهای حفظ معرفی می‌شوند؛ یا در کلاس‌های علوم دینی شبانه که برای طلبه‌دانش‌آموزان دایر شده شرکت می‌کنند. در کلاس‌های شبانه طلبه‌دانش‌آموزان نصاب درسی شورای هماهنگی تدریس می‌شود. قابل ذکر است در شیفت صبح طلبه‌دانش‌آموزان در مدارس دولتی مشغول به تحصیل هستند و دیگر اوقات خود را در مدرسه دینی طبق برنامه تنظیم شده عمومی، به صورت شبانه‌روزی حضور دارند.

❖ طلبه‌دانش‌آموزان چه برنامه ای برای مرور و تکرار دروس دینی

و دولتی به صورت روزانه دارند؟

طلبه دانش‌آموزانی که در کلاس‌های علوم دینی شبانه شرکت می‌کنند، بعد از نماز ظهر تا عصر در سالن تکرار و مطالعه زیر نظر استاد، به مدت یک ساعت با عموم طلاب مشغول تکرار دروس دینی و به مدت یک ساعت دیگر مشغول تکرار و مرور دروس دولتی هستند؛ همچنین طلبه‌دانش‌آموزانی که در کلاس‌های حفظ و روخوانی شرکت دارند نیز بعد از مغرب به مدت یک ساعت مشغول آماده کردن درس حفظ یا روخوانی خود و به مدت یک ساعت دیگر مشغول تکرار دروس دولتی زیر نظر استاد مربوطه هستند.

❖ با توجه به اختلاط طلبه‌دانش‌آموزان با دانش‌آموزان دیگر در مدرسه دولتی، چگونه آنها را از خطرات احتمالی تربیتی و فکری محافظت می‌کنید؟

برنامه‌ریزی مشترک و حضور طلبه‌دانش‌آموزان در کنار طلاب دیگر به صورت شبانه‌روزی در این فضای معنوی و قرآنی، سبب شده تا آنها نیز از تمام برنامه‌های تربیتی که در مدرسه دینی اجرا می‌شود، استفاده کنند. از جمله این برنامه‌ها می‌توان به شرکت در پنج وقت نماز با جماعت، درس حدیث هر روز بعد از نماز ظهر و بعد از نماز عشا، جلسه اصلاحی روزهای پنج‌شنبه، برنامه تمرین سخنرانی، مقاله‌نویسی و سرودخوانی در شب‌های پنج‌شنبه، مراسم صبحگاهی روزهای دوشنبه، تشکیل ۲۴ ساعته طلاب برای دعوت و تبلیغ در مساجد شهر و روستاهای نزدیک روزهای پنج‌شنبه و جمعه و شرکت در مسابقات حفظ، قرائت و سخنرانی داخلی مدرسه اشاره نمود که تمامی این برنامه‌ها زیر نظر

معاونت پرورشی و تربیتی مدرسه انجام می‌گیرد، اشاره کرد. شرکت در این برنامه‌ها باعث محافظت فکری و تزکیه طلبه‌دانش‌آموزان می‌شود.

❖ چه برنامه‌ای برای کنترل رفت و برگشت طلبه‌دانش‌آموزان به مدارس دولتی دارید؟

برای نظم و کنترل رفت و برگشت طلبه‌دانش‌آموزان به مدارس دولتی همه آنها در گروه‌های پنج یا شش نفره تقسیم شده‌اند و یک نفر به عنوان سرگروه انتخاب شده است که هر روز صبح یا ظهر ساعت خروج و ورود هر گروه توسط نگهبان مدرسه در دفتر مخصوص کنترل و نظارت طلبه‌دانش‌آموزان ثبت می‌گردد و تخلفات به مدیر مدرسه جهت رسیدگی اعلام می‌شود.

❖ آیا تحصیل همزمان در دو بخش دروس دولتی و دینی باعث افت تحصیلی طلبه دانش‌آموزان نمی‌شود؟

تحصیل همزمان در دو بخش دروس دولتی و دینی نه تنها سبب افت تحصیلی دانش‌آموزان نشده بلکه در دهه گذشته به تجربه برای ما ثابت شده است که طلبه‌دانش‌آموزان هم در مدرسه دولتی (بنابر اذعان مدیران و معلمین مدارس) و هم در مدرسه دینی، از طلاب دیگر ممتاز و بهتر هستند. البته تعداد معدودی از طلبه‌دانش‌آموزان که پایه علمی آنان ضعیف بوده و از روستاهای دوردست با معدل تحصیلی پایین مراجعه کرده‌اند، از نظر درسی متوسط یا ضعیف هستند. قابل ذکر است تنها دانش‌آموزان کلاس ششم ابتدایی تا اول دبیرستان در این طرح ثبت نام می‌شوند.

❖ برای اجرای این طرح در یک مدرسه دینی، وجود چه امکانات و

برنامه‌هایی لازمی است؟

برای اجرای این طرح در مدارس دینی امکانات موجود هر مدرسه کافی است. فقط تعیین فردی متعهد و دلسوز به عنوان مسئول این بخش لازم است تا با ارتباط موثر با مدارس موفق در این طرح از آنها الگو برداری نموده و برنامه‌های این طرح را صحیح و با دقت اجرا نماید. آمار طلبه دانش‌آموزان باید متناسب با امکانات مدرسه دینی باشد و کیفیت بیشتر مورد توجه باشد تا کمیت؛ در صورتی که آمار و جمعیت طلبه دانش‌آموزان زیاد باشد و امکانات کافی و نیروی انسانی و اساتید متعهد که اکثر وقت خود را در مدرسه بگذارند نباشد، این مشکلات باعث افت تحصیلی و شکست در اجرای طرح طلبه دانش‌آموزی می‌شود.

❖ چه پیشنهادی برای مدیران دیگر مدارس دینی در خصوص اجرای این طرح دارید؟

به مدیران محترم مدارس دینی به خصوص مدارس که با کمبود طلاب شبانه‌روزی مواجه هستند پیشنهاد می‌شود، این طرح را در مدرسه خویش اجرا نمایند و از تجربیات مفید مدارس موفق در این زمینه استفاده و الگو برداری کنند و با توجه به اینکه تعداد زیادی از اولیا و خانواده‌های طلاب، علاقه‌مند هستند که فرزندانشان همزمان با تحصیل در مدارس دولتی، در مدرسه دینی نیز مشغول حفظ قرآن و فراگیری علوم دینی باشند، لذا از این ظرفیت به نحو احسن برای خدمت‌رسانی دینی به جامعه استفاده شود؛ قابل ذکر و حائز اهمیت است، اگر این طرح صحیح و با برنامه‌ریزی دقیق و همراه با اجرای درست برنامه‌ها توسط کارکنان دلسوز دنبال شود، طرحی بسیار مفید و موثر برای جامعه کنونی خواهد بود و اگر این طرح بدون برنامه صحیح یا توسط کارکنان

ضعیف اجرا گردد و تمام جوانب کار با دقت مدنظر قرار نگیرد بسیار مضر و سبب بدنامی مدارس دینی و علما و بدبینی اولیای دانش‌آموزان خواهد بود. ما نیز برای ارائه تجربیات خود پذیرای همه مدیران و مسئولین محترم مدارس دینی هستیم.

❖ **ارتباط شما با اولیای طلبه‌دانش‌آموزان و مدیران مدارس دولتی برای**

رفع مشکلات تحصیلی آنها به چه صورت است؟

برای ارتباط نزدیک و مستمر با اولیای طلبه‌دانش‌آموزان، حضور اولیا هنگام ثبت نام الزامی است و در فرم ثبت نام چند شماره تماس از اولیا و خانواده طلاب نوشته می‌شود تا در صورت نیاز با ولی یا خانواده طلبه تماس گرفته شود. همچنین در آغاز سال تحصیلی مدارس دولتی لیست طلبه‌دانش‌آموزان با مشخصات کامل به مدیران مدارس دولتی داده می‌شود و آن‌ها نیز برای ثبت نام همکاری لازم را انجام می‌دهند. در طول سال تحصیلی نیز برای بررسی و رفع مشکلات درسی با مدیران مدارس دولتی در ارتباط هستیم. حضور فعال ما در مناسبت‌ها و برنامه‌های مختلف از جمله انجمن اولیا و مربیان در مدارس دولتی نیز باعث ارتباط نزدیک‌تر با دبیران و مدیران مدارس دولتی می‌شود.

❖ **با توجه به اینکه جدیداً بسیاری از دروس به صورت مجازی تدریس**

می‌شود و برای آن نیاز به موبایل لمسی است، در این مورد چه

اقدامی انجام می‌دهید؟

برای هر طلبه‌دانش‌آموز توسط ولی‌اش موبایل لمسی خریداری می‌شود و به مسئول نظارت و کنترل موبایل‌ها که یکی از اساتید مدرسه است، تحویل داده می‌شود تا پس از هماهنگی با طلبه‌دانش‌آموزان و دبیران

آنها براساس برنامه و ساعات درسی که کلاس مجازی برگزار می‌شود، در زمان مشخص شده موبایل به آنها تحویل داده می‌شود و پس از اتمام کلاس آنلاین موبایل مجدداً به مسئول نظارت برگشت داده می‌شود و در اوقات غیردرسی نیز موبایل در دفتر مدرسه نگهداری می‌شود. البته در صورت نیاز با نظارت کامل در اوقات مشخص موبایل به طلاب داده می‌شود و مجدد تحویل گرفته می‌شود.

❖ اکثر طلبه‌دانش‌آموزان در مدرسه شما از مناطق محروم و روستایی

هستند و از شهرها نفرات کمتری دیده می‌شود؛ علت آن چیست؟

ما و اساتید مدرسه سفرهای متعددی به مناطق محروم روستایی داشته‌ایم و بر اساس آشنایی مردم آن مناطق با ما، برای فرستادن فرزندان خود به این مدرسه تمایل بیشتری دارند و حضور فرزندان خود را در این مدرسه یک امتیاز می‌دانند، چراکه در کنار تحصیل علوم دینی، فرصت ویژه‌ای برای تحصیل در مدارس دولتی فراهم می‌شود که شاید آن مقطع تحصیلی در روستای آنها وجود نداشته باشد.

این طلبه‌دانش‌آموزان اکثراً پس از یادگیری قاعده نورانی و قرآن و تحصیل مقدماتی علوم دینی و گذراندن دوره اول و دوم متوسطه مدارس دولتی، در کلاس‌های بالاتر علوم دینی در مدارس دینی بزرگ ثبت‌نام می‌کنند یا در کلاس‌های حفظ در همین مدرسه شرکت می‌کنند و یا اینکه به دانشگاه‌های مختلف می‌روند و تحصیلات عالی به دانشگاهی را فرا می‌گیرند.

❖ بعد از سالها اجرای این طرح چه نتیجه‌ای شما حاصل نموده‌اید؟

الحمدلله بعد از سالها اجرای این طرح، اکنون ده‌ها حافظ کل قرآن بعد از گذراندن دوره مقدمات علوم دینی در این مدرسه و مدارس مشابه و

پایان دوره دبیرستان مشغول ادامه تحصیل در مدارس دینی بزرگ استان یا در دانشگاه‌ها هستند. همچنین طی جلسه ای رسمی در تاریخ ۲۷ آبان ۹۸ با حضور مسئولین محترم در سالن آموزش و پرورش سراوان از ۶۰ نفر دانش‌آموز حافظ کل قرآن تجلیل شد که ثمره اجرای این طرح بودند و این یکی از بهترین نمونه‌های خروجی این طرح است.

❖ برای رفع ضعف درسی و موفقیت بیشتر طلبه دانش‌آموزان در مدرسه دینی چه برنامه‌ای دارید؟

در وهله نخست برای تدریس صحیح قاعده نورانی و قرآن که باید همراه با تجوید و صوت و لحن باشد، برای اساتید مربوطه کلاس‌های حفظ و روخوانی قرآن، کلاس آموزشی «تدریس قاعده نورانی» «روخوانی» و «حفظ قرآن» برگزار می‌شود و روش صحیح «تدریس» برگزار می‌شود. در وهله دوم همه طلاب حفظ و روخوانی قرآن اعم از طلبه‌دانش‌آموز و طلبه دائمی بعد از فراگیری کامل قاعده نورانی و بعد از روخوانی و حفظ هر جزء از قرآن، توسط مدیر یا معاون آموزشی امتحان گرفته می‌شوند و نتیجه امتحان در دفتری مخصوص به همراه توضیحات لازم نوشته می‌شود؛ در صورت ضعف طلبه در این امتحان، نکات مورد نیاز یادداشت شده و به استاد مربوطه ارجاع داده می‌شود تا بعد از رفع ضعف درسی مذکور، طلبه مجدد برای امتحان این قسمت به دفتر مدرسه مراجعه کند. طلبه‌دانش‌آموزانی که در کلاس‌های کتاب شرکت می‌کنند و در شیفت صبح به مدرسه دولتی می‌روند، بعد از نماز ظهر تا عصر مشغول تکرار و مطالعه کتب دینی و دولتی خود هستند؛ یک ساعت را به کتب دولتی و یک ساعت را به کتب دینی اختصاص می‌دهند. بعد از نماز مغرب نیز به مدت ۲ ساعت، چهار زنگ کلاس شبانه برای طلبه دانش‌آموزان برگزار

می‌شود. برای رفع مشکلات و ضعف درسی این گروه از طلاب برنامه‌هایی مانند پرسش و پاسخ و حل تمرین و امتحان تقویتی ماهانه برگزار می‌شود. طلبه دانش‌آموزانی که از نظر درسی ضعیف باشند به مدیر مدرسه ارجاع داده می‌شوند و ایشان نیز با خود طلبه دانش‌آموز و در صورت لزوم با ولی طلبه مشاوره و مذاکره می‌کند.

❖ برای رفع ضعف درسی و موفقیت بیشتر طلبه دانش‌آموزان در مدارس دولتی چه برنامه‌ای دارید؟

ریز نمرات امتحانات مستمر و کارنامه تحصیلی طلبه دانش‌آموز در هر مرحله از امتحانات از آموزشگاه مربوطه دریافت و مورد توجه خاص قرار می‌گیرد؛ با همکاری دبیران متعهد و داوطلب، برای درس‌های مهم و موردنیاز کلاس‌های تقویتی برگزار می‌کنیم و برای رفع ضعف درسی با دبیران مربوطه در مدارس دولتی مرتباً در تماس هستیم و در صورت نیاز با تخفیف و متوقف کردن دروس مدرسه دینی، وقت کامل و مورد نیاز در اختیار طلبه دانش‌آموز قرار می‌گیرد تا مشغول مطالعه و تکرار دروس دولتی باشد.

❖ برای توسعه و ترویج بیشتر این طرح چه برنامه‌ای دارید؟

برای ترویج و توسعه بیشتر اجرای این طرح، با توجه به کسب تجربیات در دهه گذشته، با مدارس جدید التاسیس و مدارس که طلبه دائمی ندارند صحبت‌هایی به عمل آمده و الحمدلله مثمر ثمر واقع شده است و به زودی دهها مدرسه دینی دیگر نیز این طرح مفید و ارزنده را اجرا خواهند نمود. ان شاء الله

درباره مجله "نسیم اسلام"

اهمیت نویسندگی در دین مبارک اسلام بسیار بالا می‌باشد؛ واحد فرهنگی مدرسه دارالقرآن سراوان نیز با درک این موضوع، با هدف تشویق و تربیت طلاب فعلی این مدرسه به امر نویسندگی و تثبیت ارتباط طلاب قدیمی با زادگاه علمی و تحصیلی خود، بهمن ماه سال ۱۳۹۷ اولین شماره از مجله "نسیم اسلام" را منتشر نمود.

در مجله "نسیم اسلام" بخش‌های مختلفی برای افاده بیشتر برای خوانندگان، اضافه شده است؛ در این مجله مقالات اساتید مدرسه دارالقرآن، طلاب فعلی این مدرسه و طلاب قدیمی این مدرسه که هم‌اکنون در مدارس دیگر درحال تحصیل هستند درج می‌شود.

از مهمترین اهداف این مجله می‌توان با موارد ذیل اشاره نمود: شکوفا کردن و تربیت استعداد نویسندگی در میان طلاب، تثبیت ارتباط بین طلاب قدیمی و مدرسه دارالقرآن، بیان اندیشه‌های اسلامی برحسب نیاز جامعه، بیان ایده‌ها و عملکردهای مدرسه دارالقرآن.

امیدواریم از مطالعه این مجله لذت برده باشید و مطالب آن برای شما مفید قرار گرفته باشد؛ نظرات و پیشنهادات خود را از طریق شماره تماس ۰۹۱۵۱۹۸۹۳۸۷ یا آی دی تلگرام @Sepahi2001 با ما در میان بگذارید.

مدرسه دارالقرآن از ابتدا تاکنون به روایت تصویر

❑ تاسیس مدرسه دارالقرآن / سال ۱۳۸۰

مدرسه دارالقرآن در سال ۱۳۸۰ با برگزاری کلاس‌های ناظره و حفظ قرآن در مسجد قدس توسط مولانا اسحاق سپاهی تاسیس شد.

❑ توسعه مکتب و احداث سالن اجتماعات شعبه

خواهران / سال ۱۳۸۳

با استقبال مردم از کلاس‌های درس شعبه خواهران، این بخش دچار کمبود مکان شد و سالن اجتماعات در حیاط مسجد قدس خاک برداری و به مرحله بهره برداری رسید.

❑ انتقال بخش برادران به مکان فعلی و احداث

ساختمان سه طبقه / سال ۱۳۸۴

با همکاری خیرین، زمین فعلی مدرسه خریداری شد و کلاس‌های شعبه برادران به مکان فعلی منتقل شد و با توجه به کمبود مکان، مراحل احداث ساختمان سه طبقه این مدرسه شروع شد.

❑ عضویت در شورای هماهنگی مدارس علوم دینی

استان سیستان و بلوچستان / سال ۱۳۹۱

مدرسه دارالقرآن با ارتقای سطح فعالیت دینی خود، علاوه بر کلاس‌های ناظره و حفظ قرآن کریم، کلاس‌های علوم دینی را در سطح مقدمات دایر نمود و رسماً به عضویت شورای هماهنگی مدارس علوم دینی استان در آمد.

❑ آغاز مراحل احداث ساختمان جدید برای مسجد

حوزه و کلاسهای تخصصی / سال ۱۳۹۸

مراحل احداث ساختمان پنج طبقه جدید برای مسجد و کلاس‌های تخصصی مدرسه دارالقرآن، با حمایت مردم متدین و خیر آغاز شد و هم اکنون در حال پیگیری و اجرا است.